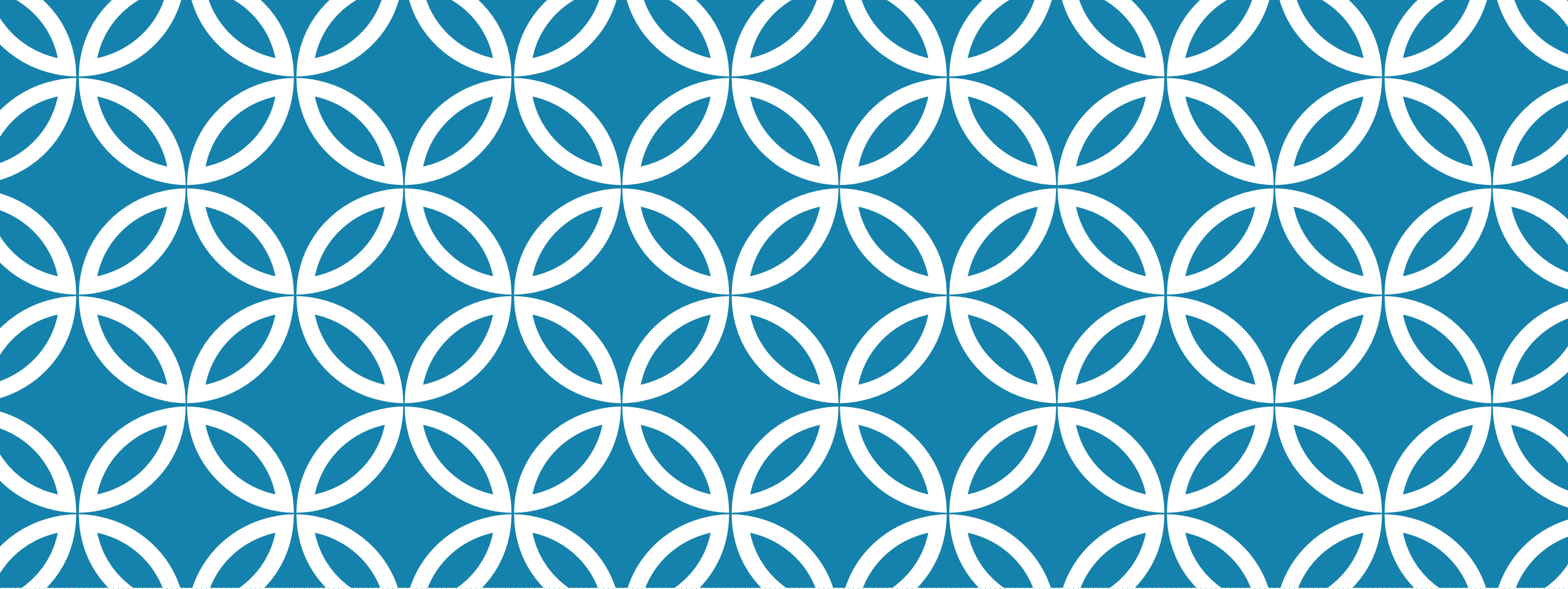

SEXUÁLNÍ DELIKVENCE A PARAFILIE

MUDr. Marek Páv, PhD

1.LF UK, PN Bohnice, ZIPPS

MUDr. Jan Zbytovský

Centrum behaviorální medicíny

Hradec Králové

ZÁKLADNÍ POJMY

- ❖ **Sexuální agrese** může být definována jako jakýkoli skutečný, pokusný nebo hrozící sexuální kontakt s nesouhlasící osobou, ať už je to z důvodu věku, neschopnosti nebo jiných faktorů.
- ❖ **Sexuální trestný čin** je konkrétněji jakékoli porušení trestního zákoníku, které zahrnuje spáchání aktu sexuální agrese, včetně těch, které nezahrnují přímý kontakt s vybranou obětí (např. držení či výroba dětská pornografie).
- ❖ **Sexuální nátlak** je forma sexuální agrese, která zahrnuje přesvědčování nebo donucování jedince, obvykle verbálně, k zapojení se do sexuální aktivity proti jeho vůli nebo bez svobodně daného souhlasu (často ji pachatelé používají jako strategii k získání sexu od jedince a může předcházet fyzickým formám sexuální agrese, jako je sexuální napadení a znásilnění)

PREVALENCE SEXUÁLNÍHO NÁSILÍ

- ❖ Dospělí muži a mladí muži jsou hlavními pachateli sexuální agrese, například v Kanadě v letech 2019–2020 spáchali muži 96,5 % sexuálních trestných činů dospělých a chlapci 95 % sexuálních trestných činů mladistvých (Statistics Canada, 2021)
- ❖ Metaanalýza od Cortoni a kol. (2017) zjistila, že ve 12 zemích spáchaly ženy pouze 2 % sexuálních trestných činů nahlášených policii, zatímco průzkumy založené na vlastním hlášení uváděly, že ženy se dopustily tohoto jednání téměř 12 % případů
- ❖ Mezi forenzními vzorky u mužů s historií odsouzení za sexuální agresi patří mezi rizikové faktory se silnou vazbou na budoucí sexuální agresi sexuální deviance, obecná asociálnost/psychopatie a postoje podporující sexuální agresi (Hanson & Morton-Bourgon, 2005)

RIZIKOVÉ FAKTORY I.: PARAFILIE A PARAFILNÍ PORUCHY

- ❖ **Parafilie** je definována jako opakující se nebo intenzivní sexuální vzrušení z atypických objektů, míst, situací, fantazií, chování nebo jedinců
- ❖ Parafilie nevyžadují ani neospravedlňují léčbu samy o sobě
- ❖ **Parafilní porucha** je definována jako parafilie, která v současnosti způsobuje jedinci úzkost nebo poškození, nebo parafilie, jejíž uspokojení s sebou neslo osobní újmu nebo riziko újmy pro ostatní osoby
- ❖ Takto definovaná sexuální deviace je trvale spojována se sexuální recidivitou (Hanson & Morton-Bourgon, 2005; Mann et al., 2010)
- ❖ Rozšířením sexuální deviace je obsah sexuálních fantazií a sexuální kompulzivita
- ❖ Ačkoli sexuální fantazie obecně nejsou rizikové (Lehmiller & Gormezano, 2023), ty, které obsahují nelegální nebo parafilický obsah, jsou často spojovány se sexuální agresí (Joyal et al., 2015), zejména sexuální myšlenky na děti (Turner-Moore & Waterman, 2017; Woodworth et al., 2013)

RIZIKOVÉ FAKTORY I.:PARAFILIE-PREVALENCE

- ❖ Podle české studie 8,8 % populace uvádí alespoň jednu parafilní preferenci s genderovým gradientem 11,3 % u mužů versus 6,4 % u žen (Bártová et. al. ,2020)

Dominantními formami jsou biastofilie (4,5 %), frotérismus (3 %) a nekonsenzuální sadomasochismus (2,7 %), přičemž třetina postižených zažívá klinicky významné obtíže.

Paradoxně pouze 7 % těchto osob vyhledá odbornou pomoc

- ❖ Rozsáhlý reprezentativní průzkum CZECHSEX (N=6 669) provedený v letech 2023-2024 odhalil, že **téměř každý desátý Čech (8,8 %)** splňuje kritéria pro přítomnost alespoň jedné parafilní preference
- ❖ Polovina dospělých v jiné studii vyjádřila zájem o alespoň jednu parafilní kategorii a přibližně třetina měla s takovou praktikou alespoň jednu zkušenost (Joyal et. Al., 2017)
- ❖ Téměř všechny parafilie byly běžnější u mužů než u žen, s výjimkou bití/mučení a ponižování/podřizení
- ❖ Muži vykazují vyšší podíl fetišismu, exhibicionismu a sadismu, zatímco ženy vykazují vyšší podíl masochismu

RIZIKOVÉ FAKTORY II.: PROTISPOLEČENSKÉ RYSY

- ❖ Obecná asociálnost zahrnuje široký sklon k porušování pravidel, který se projevuje v různých formách, jako je impulzivita v životním stylu, problémy se vzděláním/zaměstnáním, problémy s drogami a alkoholem, negativní sociální vlivy a problémy se spoluprací s pravidly a nařízeními.
- ❖ **Psychopatie je porucha osobnosti** zahrnující řadu afektivních, interpersonálních, životních a asociálních rysů; je to v podstatě zhoubnější rozšíření obecné asociálnosti s odpovídajícími rysy, jako je povrchní afekt, nedostatek empatie, manipulace, agrese a asociální sklony (De Brito et al., 2021)
- ❖ Výsledky metaanalýz prokázaly, že psychopatie nebo obecněji, obecná asociálnost zjistitelná např. ze životního stylu, mají silnou vazbu na budoucí sexuální agresi (Hanson & Morton-Bourgon, 2005), zejména v kombinaci se sexuální deviací (Hawes et al., 2013)
- ❖ Podle metaanalýz zahrnujících data z Evropy, Severní Ameriky a Asie se prevalence antisociální poruchy osobnosti (ASPD) pohybuje mezi **0,6–4,3 % u mužů a 0,2–1,0 % u žen** v obecné populaci, přičemž v **kriminálních kohortách dosahuje až 55 % u mužů a 31 % u žen** (Volkert et al., 2018)
- ❖ Neurobiologické koreláty, včetně sníženého objemu šedé hmoty v prefrontálním kortexu a amygdale, byly identifikovány u jedinců s ASPD, což může částečně vysvětlovat jejich impulzivitu a sníženou schopnost empatie (Yang et al., 2009, Howard 2015)

RIZIKOVÉ FAKTORY III.: POSTOJE

- ❖ postoje podporující sexuální agresi (RMA) predikují sexuální nátlak a/nebo recidivu u forenzních vzorků (Banse et al., 2013; Bouffard et al., 2016; Brazil et al., 2023; DeGue & DiLillo, 2004; Helmus et al., 2013; Mann et al., 2010):
 - ❖ kognitivní zkreslení (např. přesvědčení, že sex s dětmi je neškodný)
 - ❖ mýty o znásilnění (např. že je povinností manželky mít sex s manželem)
 - ❖ postoje sexuálního nároku (např. že ostatní jsou povinni uspokojovat sexuální potřeby jedince)
 - ❖ náklonnost k hypermaskulinním ideologiím
- ❖ Metaanalýza 113 998 účastníků z 10 zemí identifikovala, že osoby s vyšší mírou souhlasu s mýty o znásilnění (RMA) mají 2,3× vyšší pravděpodobnost spáchání sexuálního násilí, přičemž u mužů s hypermaskulinními postoji je toto riziko ještě výraznější (O'Connor, 2022)
- ❖ Neurobiologické nálezy odhalují, že osoby s vysokou RMA vykazují sníženou aktivitu v oblastech mozku spojených s empatií (přední cingulum, insula), což může vysvětlovat jejich neschopnost vcítit se do obětí
- ❖ Systematický přehled 78 intervenčních studií (2018) zjistil, že programy kombinující: Dekonstrukci mýtů o znásilnění, Trénink vnímání souhlasu, Empatická cvičení vedou k 22% snížení akceptace násilných norem a 15% poklesu sebehlášené perptrace (Wright et al., 2020)

TEORIE SEXUÁLNÍHO NÁSILÍ

Sexual Abuse

ATSA
MAKING SOCIETY SAFER

Impact Factor: **2.1** / 5-Year Impact Factor: **2.7**

 Free access | Research article | First published online August 13, 2024

Theories on the Etiology of Deviant Sexual Interests: A Systematic Review

[Eveline E. Schippers](#)   [Larissa M. Hoogsteder](#), and [Vivienne de Vogel](#) [View all authors and affiliations](#)

[Volume 37, Issue 1](#) | <https://doi.org/10.1177/10790632241271308>

 Contents

 PDF/EPUB

 Cite article

 Share options

 Information, rights and permissions

Abstract

Not much is known about the etiology, or development, of deviant sexual interests. The aim of this systematic review was to provide a broad overview of current theories on the etiology of sexual deviance. We conducted a systematic search of the databases PubMed and APA PsycInfo (EBSCO). Studies were included when they discussed a theory regarding the etiology or development of sexual deviance. Included studies were assessed on quality criteria for good theories. Common etiological themes were extracted using thematic analysis. We included 47 theories explaining sexual deviance in general as well as various specific deviant sexual interests, such as pedophilia and sadism/masochism. Few theories ($k = 7$) were of acceptable quality as suggested by our systematic assessment of quality criteria for good theories (QUACGOT). These theories indicated that deviant sexual interests may develop as the result of an interplay of various factors: excitation transfer between emotions and sexual arousal, conditioning, problems with “normative” sexuality, and social learning. Neurobiological findings could not be included as no acceptable quality neurobiological theories could be retrieved. The important roles of excitation transfer and conditioning designate that dynamic, changeable processes take part in the etiology of sexual deviance. These same processes could potentially be deployed to diminish unwanted deviant sexual interests.

CESTY K SEXUÁLNÍMU NÁSILÍ I.- „MODEL CONFLUENCE“

Model „soutoku“ navrhuje dvě protínající se seskupení rizikových faktorů, neboli cesty, vedoucí k sexuálnímu nátlaku:

1) soubor charakteristik pozadí vyplývajících z nepříznivých podmínek v dětství a asociálního chování a vztahů v dospívání, vyvrcholující odtažitou orientací na sexuální vztahy, která přetrvává do dospělosti, označovaný jako **Neosobní sex**;

2) soubor osobnostních rysů charakterizovaných: i) narcismem, nejistotou, přecitlivělostí a nepřátelským a nedůvěřivým pohledem na svět, zejména vůči ženám, a ii) sexuálním uspokojením získaným z kontroly a ovládání žen, označovaný jako **Hostilní maskulinita**;

V přímém testu modelu soutoku, Malamuth a kol. (2020) vytvořili model na velkém vzorku vysokoškoláků, který demonstroval interakci faktorů **Neosobního sexu** a **Hostilní maskulinity** při predikci sexuálního násilí (Malamuth et al., 2020)

CESTY K SEXUÁLNÍMU NÁSILÍ- MODEL TEMNÉ TRIÁDY

- ❖ trojice **narcismu, machiavelismu a psychopatie** se protíná a interaguje a předpovídá sexuální nátlak (Figueredo et al., 2015);
- ❖ rozšíření tohoto modelu identifikuje rysy Temné triády jako faktory usnadňující postoje podporující znásilnění, což vede k výskytu sexuálnímu nátlaku (Jonason et al., 2017)
- ❖ jedinci s vysokými skóre Dark Triad mají 3,2× vyšší pravděpodobnost spáchání sexuálního násilí oproti běžné populaci (Balcioglu 2023)
- ❖ Zatímco psychopatie koreluje s fyzickou brutalitou při útocích ($\beta = 0,47$, $p < 0,001$), narcismus a machiavelismus se projevují sofistikovanějšími manipulačními strategiemi (Lyons 2020)
- ❖ Machiavelistické tendence se projevují dlouhodobým groomingem, systematickou devalvací hranic oběti a zneužíváním sociálního kapitálu. Machiavelisté častěji využívají **sexuální koaxing** – postupnou normalizaci nevhodného chování prostřednictvím zdánlivě neškodných návrhů, tato strategie je efektivnější v intimních vztazích, kde pachatelé zneužívají důvěry oběti (Beckert 2024)

CESTY K SEXUÁLNÍMU NÁSILÍ III.: SETŮV MODEL MOTIVACE A FACILITACE (MFM)

Tři klíčové PRIMÁRNÍ motivace – parafilie, vysoká sexuální apetence a intenzivní snaha o získání sexuálního partnera

❖ **Facilitující (trait)** faktory-statické rizikové proměnné: **antisociální rysy a porucha osobnosti**

hostilní maskulinita

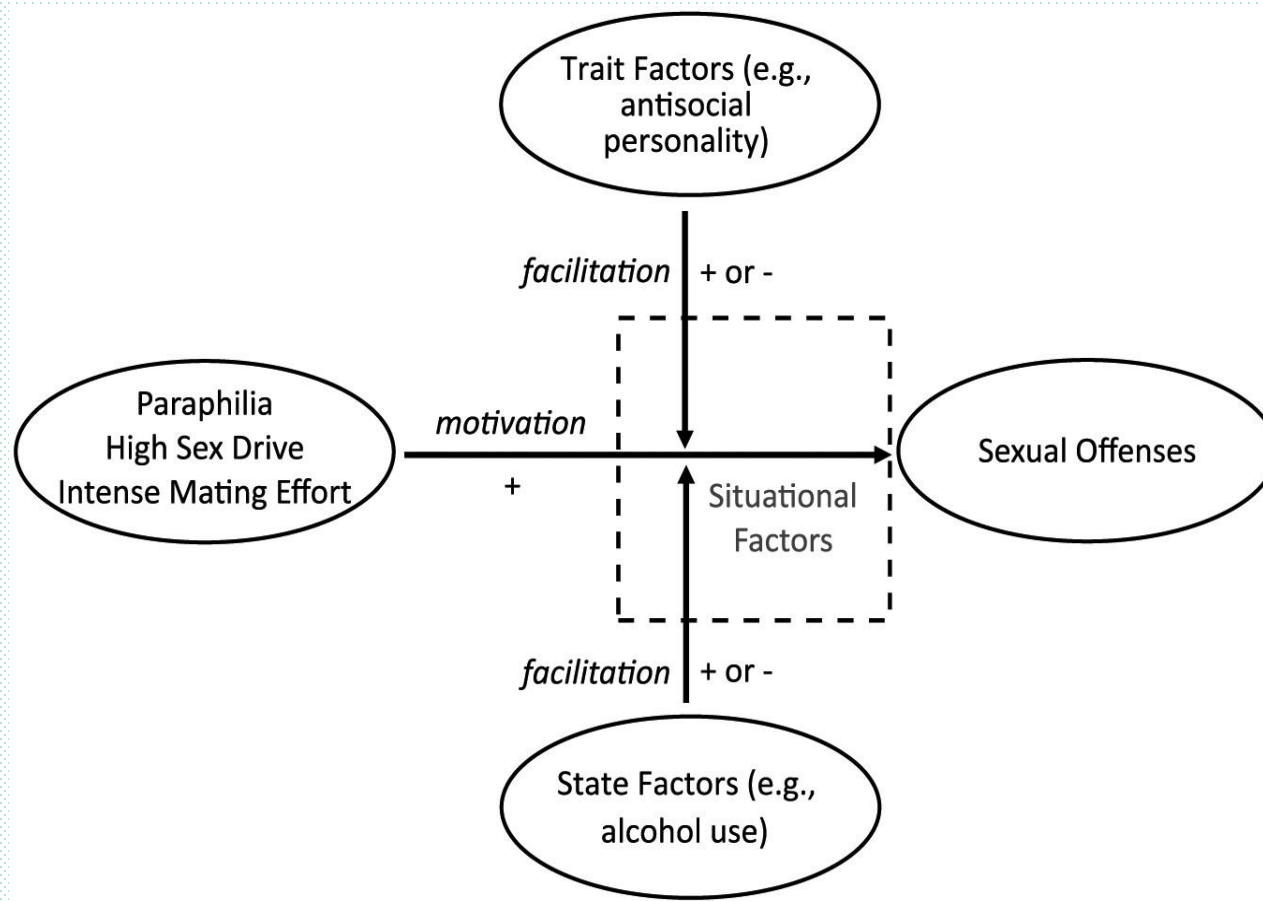
❖ **Facilitující (state)** faktory- dynamické proměnné: **negativní afekt**

návykové látky

❖ **Situační faktory-** **příležitost jako nutná podmínka:** **přístup k zranitelným obětem**

absence dohledu

MOTIVAČNĚ-FACILITAČNÍ MODEL SEXUÁLNÍHO NÁSILÍ

PARAFILIE, DŘÍVE SEXUÁLNÍ DEVIACE

NORMALITA SEXUÁLNÍHO CHOVÁNÍ

1. Rysy druhově specifické

Jsou vlastní příslušníkům druhu *Homo sapiens sapiens* bez zřejmých transkulturálních rozdílů. Za „nelidské“ jsou všude považovány např. projevy brutální agrese vůči malým dětem a starým lidem.

2. Rysy kulturně specifické

Jsou způsobeny kulturními rozdíly ve výchově dětí, různými tradicemi v jednotlivých společnostech – např. blízký tělesný kontakt (zvláště mezi muži) na veřejnosti je někde považován za nepříjemný, jinde plně akceptován.

PARAFILIE, DŘÍVE SEXUÁLNÍ DEVIACE

3. Rysy individuálně specifické

Jsou podmíněné specifickým ontogenetickým vývojem, osobností, rodinnou výchovou, postnatálními zkušenostmi. Některé projevy, které jsou u někoho považovány za úplně normální (dokonce jsou očekávány), u jiného jsou považovány příznak poruchy. Tyto individuální rysy a projevy jsou určovány i věkem (projevy infantilní, senilní apod.), ale i pohlavím. Hovoří se o *maskulinitě a feminitě*.

Pohlavní rozdíly v chování i myšlení hrají důležitou roli nejen v interakcích sexuálních.

KULTURNÍ NORMA

- ❖ Z hlediska historického vývoje i z hlediska transkulturálního srovnání je alespoň částečná **společenská a dobová podmíněnost definice** „normálního“ a „nenormálního“ (aberantního, deviantního, parafilního, perverzního či inverzního) sexuálního chování nesporná.
- ❖ **Sexuálního delinkventa** je možné definovat jako jedince překračujícího normy sexuální morálky dané společností, které jsou ve svém minimu kodifikované zákonem (Gebhard, 1978).
- ❖ Přičemž sexuální normy se neustále vyvíjí.
- ❖ Z historického hlediska to lze ilustrovat na příkladu přístupu k homosexualitě. Zrovnoprávnění homo- a heterosexuálního chování z hlediska nejen medicínského, ale i legislativního není samozřejmostí všude na světě.
- ❖ Ve 23 státech USA je homosexuální styk trestný dodnes. Ve Velké Británii teprve nedávno byla snížena věková hranice pro homosexuální styk z 21 na 18 let, na rozdíl od heterosexuálních kontaktů- 16 let.
- ❖ V zemích, kde bylo zavedeno fundamentalistické islámské právo, patří mužský homosexuální styk mezi hrdelní zločiny a po vítězství islámské revoluce v Iránu bylo z tohoto důvodu popraveno mnoho mužů.

SEXUÁLNÍ DEVIACE-KULTURNÍ NORMA

- ❖ V protikladu k tomuto stojí zvyky u kmene Kukuku z Nové Guineje, kde je povinně prováděna rituální felace dospělých mužů adolescentními a preadolescentními chlapci. Tímto způsobem, polykáním semene dospělých mužů se symbolicky zvyšuje maskulinita a virilita dospívajících. U nás je naopak podobné chování obecně považováno za femininní a je negací maskulinity.
- ❖ U kmene Bataků (Sumatra) jsou pro adolescentní chlapce rovněž homosexuální styky povinné, tabuizované jsou styky orální, zakázány jsou předmanželské hetero a později i mimomanželské heterosexuální kontakty.

SEXUÁLNÍ DEVIACE – KULTURNÍ NORMA

- ❖ **Incest** – podobné transkulturální rozdíly: starý Egypt – v některých dynastiích byl dokonce povolen faraonovi sňatek pouze s vlastní sestrou.
- ❖ Rovněž 14 generací vládnoucího rodu Inků se ženilo pouze se sestrami.
- ❖ U některých národů v Pacifiku je za incest považován pouze styk dcery s bratrem matky, nikoliv však s vlastním otcem.
- ❖ Židé před Mojžíšem připouštěli sňatky mezi sourozenci téhož otce, ne však matky.
- ❖ Budhismus zakazuje styky mezi příbuznými až do šesté generace atd.
- ❖ Tantrismus incestní styky povolal pouze v rámci určitých rituálů.
- ❖ Ve většině zemí našeho kulturního okruhu je **incestní tabu** považováno za jednu ze základních norem sexuálního chování.

SEXUÁLNÍ DEVIACE-KULTURNÍ NORMA – VĚK

- ❖ Transkulturně se liší i zákonem určený **věk**, v němž jsou dospívající a děti chráněni před předčasnou sexualizací.
- ❖ Např. u středoindického kmene Laptšů je obvyklý sexuální styk dospělých mužů s dívkami od šesti let a to bez jakýchkoliv zjevných negativních následků na další psychický či fyzický vývoj těchto dívek? (Schorsch, 1980).
- ❖ Podle Graupnera (1996) se zákonná opatření týkající se věkové hranice pro sexuální styky (tedy tzv. věk konsenzu), objevují teprve v posledních 200-300 letech. V minulosti byla při posuzování rozhodující individuální biologická sexuální zralost objektu. **Sexuální kontakty s nezralými dětmi byly vždy trestány.**
- ❖ S výjimkou Anglie, Walesu a některých městských států v severní Itálii nebyla věková hranice zavedena dříve než na přelomu 18.-19.stol, tato hranice byla velmi nízká: 10-12 let.
- ❖ **Vše výše uvedené je též nutné interpretovat věkem dožití v běžné populaci (např. 35-40 let v Anglii 18st.)**
- ❖ **Islámské země:** Irák: Minimální věk pro dívky je **9 let, pokud jsou vdané**, Turecko a Jordánsko: Minimální věk pro sexuální souhlas je **18 let**, Írán: Minimální věk pro dívky je **13 let s povolením rodičů**, Egypt, Maroko, Omán: Minimální věk pro manželství je **18 let**
- ❖ Klasické islámské právo (šaría) nemá pevně stanovený věk pro sexuální souhlas. V minulosti byl tento věk často spojen s **dosažením puberty**, což bylo obvykle definováno fyzickými znaky, jako je menstruace nebo růst ochlupení

SEXUÁLNÍ DEVIACE-KULTURNÍ NORMA-VĚK, EVROPA

- ❖ Ve 20.letech 20.století byl věkový limit ve většině evropských zemí 12 nebo 13 let (např. Francie, V.Británie, Finsko, Dánsko, Řecko). Podobně v USA a Austrálii, kde ke zvýšení limitů došlo až v 50.-60. letech.
- ❖ V Jihoafrické republice byla věková hranice zvýšena ze 7 na 16 let (a pro homo vztahy z 12 na 19 let) teprve v roce 1988.
- ❖ V dnešní době mají všechny právní systémy na světě stanovenou minimální věkovou hranici. Nejnižší věkový limit v Evropě: 12 let (Ma-Va).
- ❖ Nejvyšší: 17 let (Irsko).
- ❖ Konsenzuální styk je považován za legální od 14 let ve 46% států světa
- ❖ V USA – je to různé v různých státech, věk.hranice v rozmezí 14-18 let. Zvláštností v USA je, že mají různé věkové limity pro různé druhy sexuálních praktik (vaginální, anální, orální sexuální styk, společná masturbace atd.) společně s různými limity pro různé věkové rozdíly mezi partnery. Výsledkem je velmi komplikovaná, nepřehledná až nesrozumitelná právní situace. Pouze jeden zákon má federální platnost – od r. 1994 opatření proti sexuální turistice.
- ❖ V Evropě mají podobný zákon v Belgii, Německu a Francii.

PARAFILIE -KULTURNÍ NORMA-EXPOZICE GENITÁLU A JINÉ.

EXPOZICE GENITÁLU.

V Africe prezentace erigovaného penisu před ženou je u některých afrických národů považováno za obvyklou a všeobecně přijatelnou výzvu k pohlavnímu styku...

STYK SE ZVÍŘATY.

Ve starém Řecku četné náboženské rituály přímo předepisovaly soulož žen se zvířetem, rovněž v Egyptě.

Ani ve Starém zákoně by asi nemusel být podobný styk sankcionován smrtí, kdyby se u pasteveckých kmenů nevyskytoval.

PARAFILIE-PSYCHOANALYTICKÉ DĚLENÍ

V klinické praxi vidíme, že předmětem abnormní erotické preference se může stát v podstatě **cokoliv**.

1. **Deviace v aktivitě (*deviatio in modo*)-** dle psychoanalýzy perverze, dle K. Freuda poruchy dvoření –*courtship disorders*)
2. **Deviace v objektu (*deviatio in objecto*)-** dle psychoanalýzy inverze, dle K. Freuda parafilní cílové preference – *paraphilic target preferences*).
3. **Deviace kombinované či polymorfní.**

DEFINICE SEXUÁLNÍ NORMALITY

„Konsenzuální sexuální aktivity, které se odehrávají mezi psychosexuálně a somatosexuálně dostatečně zralými a pokrevně v přímé linii nespřízněnými partnery, a jež nevedou k jejich psychickému nebo tělesnému poškození.“

„Deviantní sexuální chování ještě nemusí znamenat přítomnost deviace a normální chování ještě není důkazem sexuální normality.“

PARAFILIE- DEFINICE DLE MKN-11

- ❖ **Parafilní poruchy se vyznačují přetrvávajícím a intenzivním atypickým sexuálníм vzrušením - projevujícím se sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které se týká druhých osob, které kvůli svému věku nebo postavení nejsou ochotny nebo schopny dát souhlas.**
- ❖ Kromě toho, aby mohly být diagnostikovány parafilní poruchy musí jedinec na základě těchto myšlenek, nutkání nebo fantasií jednat nebo jimi být výrazně sužován.
- ❖ Parafilní poruchy mohou zahrnovat vzrušení z chování o samotě nebo osoby, které s tím souhlasí, pouze tehdy, pokud jsou tyto vzorce spojeny s výrazným strádáním, které není pouze důsledkem odmítnutí nebo strachu z odmítnutí vzorce vzrušení druhými osobami nebo s významným rizikem zranění nebo smrti.

PORUCHY SEXUÁLNÍ PREFERENCE DLE MKN-10

Poruchy sexuální preference dle MKN-10:

Kód F65.0: Fetišismus

F65.1: Fetišistický tro

F65.2: Exhibicionismus

F65.3: Voyerismus

F65.4: Pedofilie

F65.5: Sadomasochism

F65.6: Mnohočetné po

F65.8: Jiné poruchy preference (Frotérství, ne

F65.9: Porucha sexuální preference NS

preference

„Sexuální deviace (parafilie) považujeme za kvalitativní odchylku struktury sexuálního motivačního systému (Zvěřina, 1982)“

PARAFILNÍ PORUCHY V MKN-11

6D30 Exhibicionismus

6D31 Voyeuristická porucha

6D32 Pedofilie

6D33 Porucha sexuálního sadismu

6D34 Frotteuristická porucha

6D35 Jiné parafilní poruchy s účastí nesouhlasících osob

6D36 Parafilní porucha s chováním o samotě nebo s účastí souhlasících osob

6D3Z Parafilní poruchy, neurčené

EXHIBICIONISMUS -6D30

- ❖ Exhibicionistická porucha se vyznačuje přetrvávajícím, soustředěným a intenzivním sexuálním vzrušením - projevujícím se neodbytnými sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje obnažování genitálií před nic netušící osobou na veřejných místech, obvykle bez vyzvání k bližšímu kontaktu či zamýšlení bližšího kontaktu.
- ❖ Kromě toho, aby mohla být diagnostikována exhibicionistická porucha, musí jedinec na základě těchto myšlenek, fantazií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován.
- ❖ Exhibicionistická porucha výslovně vylučuje konsensuální exhibicionistické chování, ke kterému dochází se souhlasem zúčastněné osoby nebo osob, a také společensky sankcionované formy exhibicionismu.
- ❖ **Jde o nekontaktní násilí, které však na obětech zanechává stopy!**

6D31 VOYEURISTICKÁ PORUCHA

- ❖ Voyeuristická porucha se vyznačuje přetrvávajícím, soustředěným a intenzivním sexuálním vzrušením - projevujícím se neodbytnými sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje pozorování nic netušící osoby, která je nahá, svléká se nebo se účastní sexuální aktivity.
- ❖ Aby mohla být diagnostikována voyeuristická porucha, musí jedinec na základě těchto myšlenek, fantasií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován. Voyeuristická porucha výslovně vylučuje konsensuální voyeuristické chování, ke kterému dochází se souhlasem pozorované osoby nebo osob.

6D32 PEDOFILIE

Pedofilní porucha se vyznačuje přetrvávajícím, soustředěným a intenzivním sexuálním vzrušením - projevujícím se neodbytnými sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které se týká dětí před pubertou.

Aby mohla být pedofilní porucha diagnostikována, musí navíc jedinec na základě těchto myšlenek, fantasií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován. Tato diagnóza se nevztahuje na sexuální chování u prepubertálních nebo postpubertálních dětí s věkově blízkými vrstevníky.

6D32 PEDOFILIE

- ❖ Erotické zaměření na objekty v **prepubertálním věku** (5-12 let) dívky 6-11, hoši 12 let, **věkový rozdíl** alespoň 5 let
- ❖ Preference fyzické nezralosti, nepřítomnosti sekundárních pohlavních znaků
- ❖ Heterosexuální pedofilové mívají silnější vazbu na objekt (zamilování)
- ❖ **Pedagogicko-estetický komplex**
- ❖ Výskyt: 193 studentů 21 % uvedlo sexuální přitažlivost k některým dětem
 - ❖ 9 % přiznalo sexuální fantazie zahrnující děti
 - ❖ 5 % s těmito fantaziemi masturbovalo
 - ❖ 7 % připustilo realizaci sexuálního kontaktu s dítětem, kdyby se mohli vyhnout odhalení a potrestání.
- ❖ (Briere a Runtzová, 1989)
- ❖ 12% mužů a 17% žen zažilo některou z forem sexuálního zneužívání v dětství (Lauman 1994)
- ❖ 8,6 % žen a 2,8% dospělých mužů udává vážnou formu sexuálního zneužívání v dětství (Wetzels 1997)

PEDOFILIE- DŮKAZY NEUROVÝVOJOVÝCH ABNORMIT

- ❖ - neurovývojové vlivy (vyšší počet starších bratrů, větší riziko u leváků a ambidextrů (Fazio et al., 2014)
- ❖ - leváci a ambidextři a starší bratři též predikují homosexuální zaměření i u pedofilů a korelují s počtem ofenzivních činů (Cantor 2004)
- ❖ - vyšší počet poranění hlavy u pedofilů před 13 rokem věku (Blanchard et al., 2003)
- ❖ - psychologicky zjišťována porucha exekutivních funkcí, inhibičního chování, plánování (ne IQ) (Eastvold 2011)
- ❖ - komorbidita: častější výskyt poruch osobnosti, poruch nálady a úzkostných poruch

VÝVOJ V POROZUMĚNÍ ETIOPATOGENEZI PEDOFILIE

- ❖ -psychologické teorie: fixace v dětském stupni vývoje

- ❖ - teorie sexuálních motivačních stavů

- ❖ farmakologicky podložené teorie monoaminová hypotéza parafilií

Snížení 5-HT na animálních modelech dezinhibuje/ zvyšuje sexuální chování (Mas 1995, Everitt aBancroft, 1991)

Profil nežádoucích účinků antidepresiv a jiných psychofarmak (Žourková 2002, 2005, 2007)

Zvýšení 5-HT v hypotalamu má negativní vliv na testosteronový signál (Haensel et al., 1993)

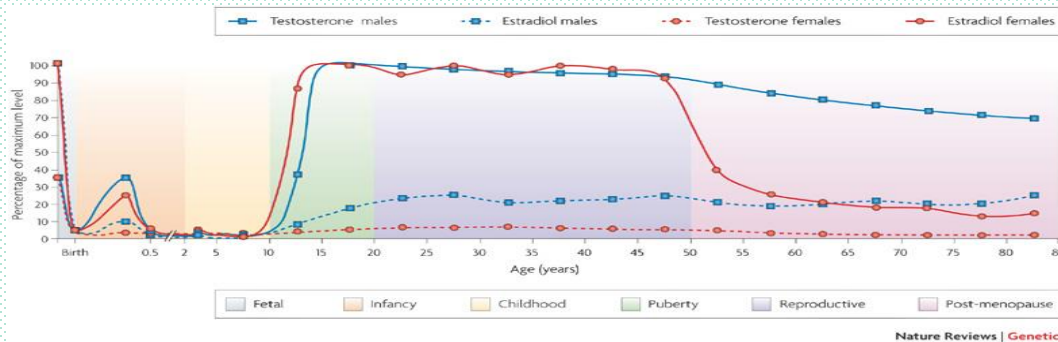
- ❖ - prenatální androgenní hypotéza parafilií

- ❖ - neurovývojová hypotéza pedofilie

- ❖ - **neurovědně podložené teorie** (frontální dysexekutivní teorie, temporolimbická teorie, duální dysfunkční teorie)

GONADÁLNÍ A BEHAVIORÁLNÍ DOSPÍVÁNÍ

Behaviorální maturace – ovlivněna gonadální

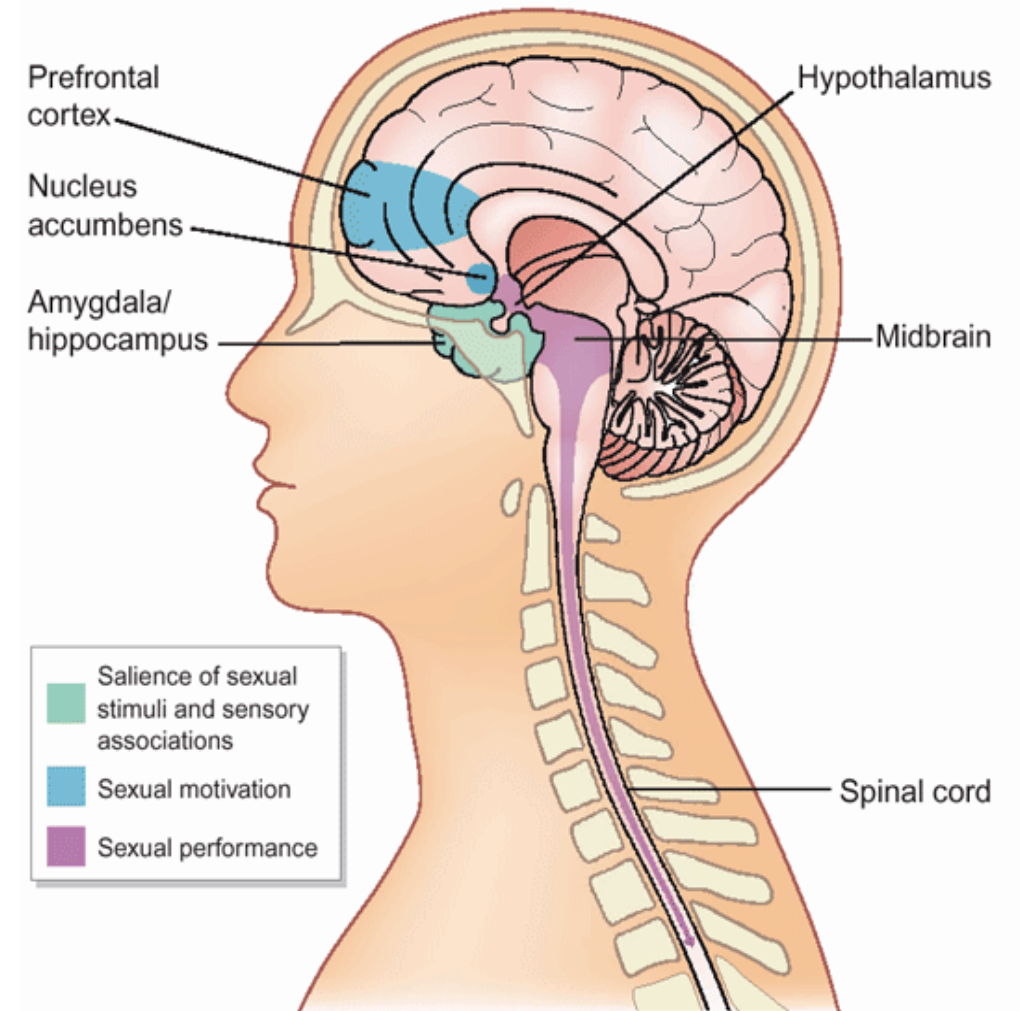

Organizační efekt steroidů na neuronální populace prenatálně a v pubertě, **modulace zkušeností**

Aktivační efekt steroidů **v pubertě**

Integrace senzorických vstupů (signály atraktivity, signály dvoření, feromony) a spojení s fyziologickou odezvou

Rozvoj dospělého sexuálního chování

STRUKTURÁLNÍ ZMĚNY U PEDOFILIÍ- PODKOROVÉ ZMĚNY

- ❖ Prokazováno snížení objemu pravé amygdaly, septa a hypothalamu (Schiltz et al., 2007)
- ❖ Snížení objemu amygdaly není vázáno na věk, rozsah predikuje specifitu pedofilního zaměření
- ❖ Snížení objemu hypothalamu, ventrálního striata, mozečku (Wiebking 2013)
- ❖ Snížení objemu bílé hmoty v parietálním a temporálním laloku (fascikulus fronto-okcipitalis superir (Garibotto 2010)

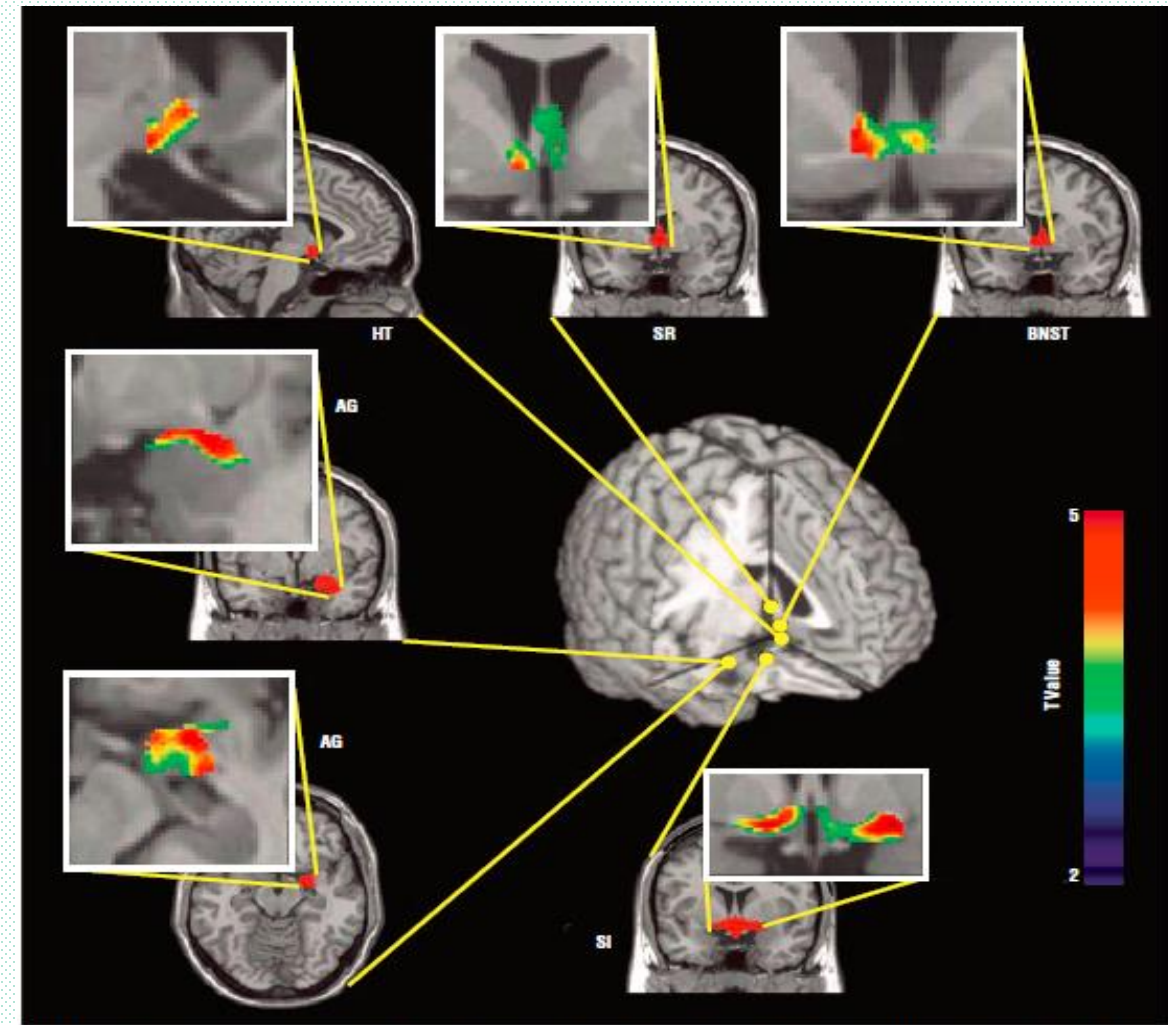
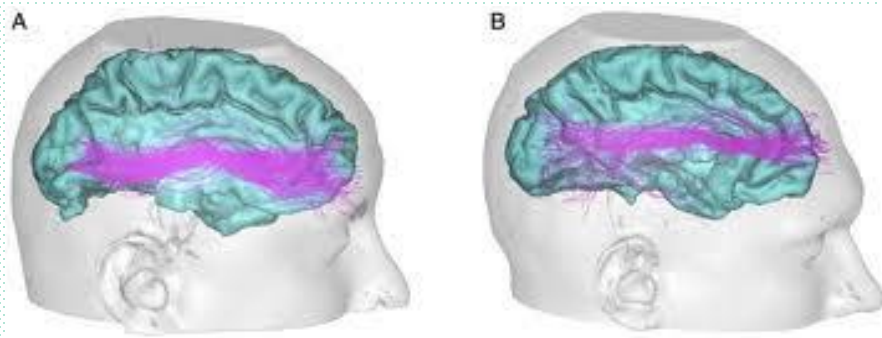
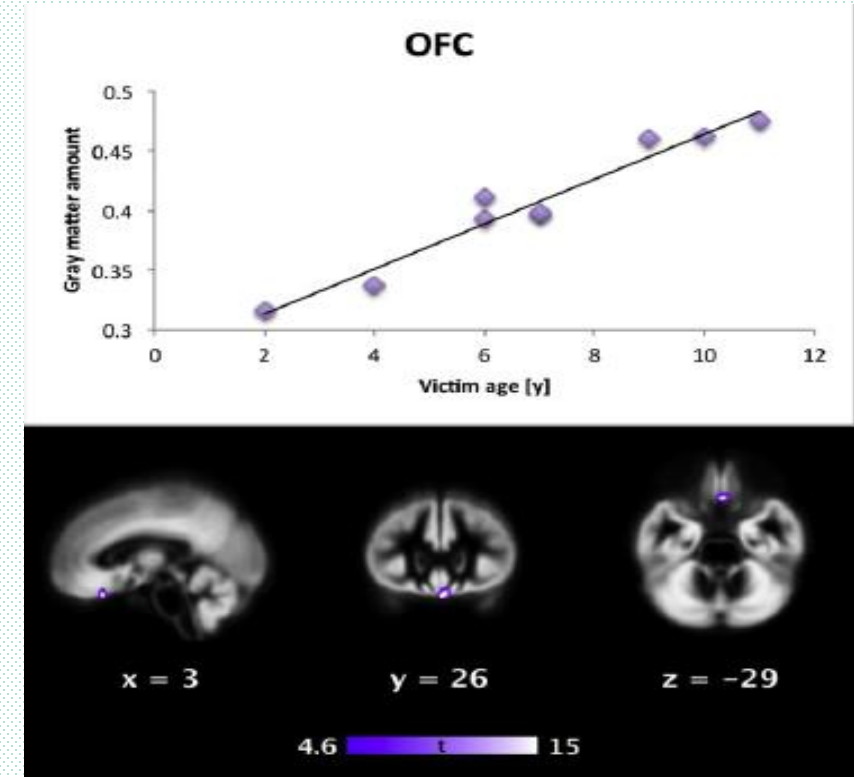
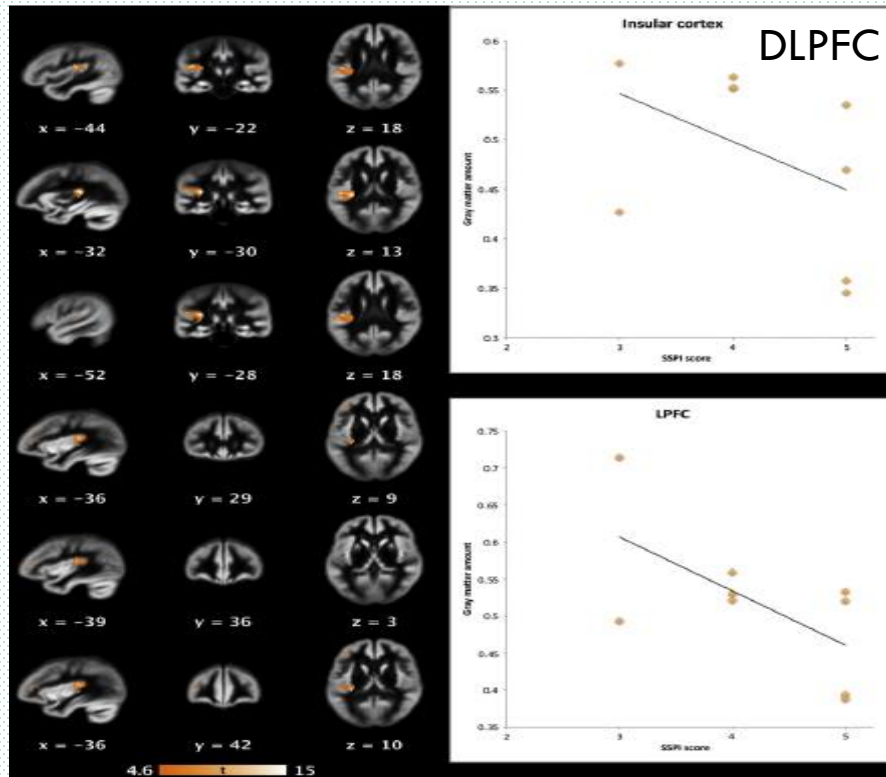

Figure 3. Local gray matter reduction in pedophilic perpetrators. Shown are the region of interest analyses for the amygdala (AG), hypothalamus (HT), and bed nucleus striae terminalis (BNST), as well as the septal region (SR) and substantia innominata (SI). Magnetic resonance imaging data are projected onto a canonical Montreal Neurological Institute brain. Whole-head sections (in the background) display the regions of interest (in red) on the appropriate slice; the inserts display enlarged views, showing the areas within the regions of interest where patients had a significantly reduced amount of local gray matter. Insert colors code T values of the voxelwise group comparisons (with a threshold at $P < .05$, corrected for multiple comparisons).

KOROVÉ STRUKTURÁLNÍ ZMĚNY

Úbytek šedé hmoty koreluje s preferovaným věkem dětí

Poepl et al., 2013

HEBEFILIE A EFEBOFILIE

- ❖ Erotické zaměření na dospívající objekty
- ❖ Incest
- ❖ U zneužívání vlastních dětí je dg. parafilie ve smyslu pedofilie velmi vzácná. Většinou jde o muže u nichž je zneužití vlastního dítěte projevem jiné patologie – porucha osobnosti, patologie rodinných vztahů.
- ❖ Incest není deviací a praví pedofilové se zneužití incestního typu zpravidla nedopouštějí
- ❖ Dívky, které uvedly sexuální zkušenosti se svým otcem nebo nevlastním otcem, tvořily 0,5 %. Dívky, které uvedly zkušenosti se svým biologickým otcem, tvořily 0,2 %, zatímco 3,7 % dívek žijících s nevlastním otcem uvedlo sexuální zkušenosti s ním (Sariala et. Al, 1996)

6D32 PEDOFILIE A INCEST

Westermarckův efekt – je základem mechanismu, který vede k tomu, že lidé získají averzi nebo nezájem o sexuální aktivity s partnerem s nímž byli v intenzivním kontaktu v době ranného dětství, zvláště do věku 30 měsíců.

Statisticky dominuje nejčastěji incest sourozenecký, pak otec-dcera, nejméně matka-syn. Hromadné incestní vztahy nebývají zcela vzácné.

6D33 PORUCHA SEXUÁLNÍHO SADISMU

- ❖ porucha sexuálního sadismu se vyznačuje přetrvávajícím, soustředěným a intenzivním sexuálním vzrušením - projevujícím se neodbytnými sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje způsobování fyzického nebo psychického utrpení osobě, která k tomu nedala souhlas.
- ❖ Aby mohla být diagnostikována porucha sexuálního sadismu, musí jedinec na základě těchto myšlenek, fantasií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován.
Porucha sexuálního sadismu výslovně vylučuje konsensuální sexuální sadismus a masochismus.
- ❖ **DIMENZIONÁLNÍ STRUKTURA SEXUÁLNÍHO SADISMU** (Longpré 2017, Archives of Sexual Behaviour)

SADISMUS JAKO DIMENZIONÁLNÍ KONSTRUKT V RÁMCI AGONISTICKÉHO KONTINUA

❖ **Kontrola a dominance**

❖ **Násili/agrese**

❖ **Ponižování**

❖ **Krutost bez sexuálního
podtextu**

❖ **Mučení**

❖ **Inserce předmětů do tělních
otvorů**

Knight, R. A., Sims-Knight, J., & Guay, J. P. (2013). Is a separate diagnostic category defensible for paraphilic coercion?. *Journal of Criminal Justice*, 41(2), 90-99.

JEDNÁNÍ KLASIFIKOVATELNÉ V RÁMCI DIMENZÍ

Dimensions	Indicators	Frequency (%)
Control and domination	Presence of weapon	41.4
	Use of weapon	40.5
	Victim tied	11.3
Aggression	Violence used resulting in pain/injury	10.1
	Instrumental aggression: brutal or damaging beating	10.3
	Expressive aggression: brutal or damaging beating before the sexual assault	20.8
	Expressive aggression: brutal or damaging beating after the sexual assault	6.4
	Biting	2.9
	Kicking	2.1
	Cuts, bruises and abrasions	49.2
	Broken bones	3.7
	Burns	1.4
	Medical problems requiring physician	25.7
Humiliation	Humiliation 1: instrumental aggression, aggressive verbalization during the offense	10.7
	Humiliation 2: expressive aggression, aggressive verbalization during the offense	11.5

Cruelty without sexuality	Animal cruelty (0–16 y.o.)	4.3
	Tortured or beat animals to take out frustration	3.7
	Animal cruelty (+16 y.o.)	.4
	Cruel with people	10.9
Torture	Sadistic assault on victim's genitals/breasts	5.3
	Instrumental aggression: torture	.2
	Expressive aggression: uncontrollable rage and anger leading to mutilation before the sexual assault	2.3
	Expressive aggression: uncontrollable rage and anger leading to mutilation after the sexual assault	1.4
Insertion of foreign objects into orifices	Anal insertion	1.0
	Vaginal insertion	1.4

6D34 FROTTEURISTICKÁ PORUCHA

- ❖ Frotteuristická porucha se vyznačuje přetrvávajícím, soustředěným a intenzivním sexuálním vzrušením - projevujícím se neodbytnými sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje dotýkání se nebo tření o osobu na přeplněných veřejných místech, a to bez souhlasu dané osoby.
- ❖ Kromě toho, aby mohla být diagnostikována frotteuristická porucha, musí jedinec na základě těchto myšlenek, fantasií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován. Frotteuristická porucha výslovně vylučuje dobrovolné doteky nebo tření, ke kterým dochází se souhlasem zúčastněné osoby nebo osob.

6D36 PARAFILNÍ PORUCHA S CHOVÁNÍM O SAMOTĚ NEBO S ÚČASTÍ SOUHLASÍCÍCH OSOB

Parafilní porucha s chováním osamotě nebo s účastí souhlasících osob se vyznačuje přetrvávajícím a intenzivním, atypickým sexuálníм vzrušením - projevujícím se sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje souhlasící dospělé osoby, nebo které daný jedinec uskutečňuje o samotě.

Musí být přítomen jeden z následujících dvou prvků:

- 1) jedinec je výrazně znepokojen povahou vzrušivého vzorce a toto znepokojení není pouhým důsledkem odmítnutí nebo obav z odmítnutí vzrušivého vzorce druhými osobami; nebo
- 2) povaha parafilického chování zahrnuje významné riziko zranění nebo smrti buď pro daného jedince, nebo pro partnera (např. asfyxofilie).

6D35 JINÉ PARAFILNÍ PORUCHY S ÚČASTÍ NESOUHLASÍCÍCH OSOB

- ❖ Jiné parafilní poruchy s účastí nesouhlasících osob se vyznačují přetrvávajícím a intenzivním, atypickým sexuálním vzrušením - projevujícím se sexuálními myšlenkami, fantaziemi, nutkáním nebo chováním, které zahrnuje druhé osoby, které nechtějí nebo nemohou dát souhlas, ale které není specificky popsáno v žádné z jiných jmenovaných položek parafilických poruch (např. vzorce vzrušení zahrnující mrtvoly nebo zvířata).
- ❖ Kromě toho, aby mohly být diagnostikovány jiné parafilní poruchy s účastí nesouhlasících osob, musí jedinec na základě těchto myšlenek, fantazií nebo nutkání jednat nebo jimi být výrazně sužován. Porucha výslovně vylučuje sexuální chování, ke kterému dochází se souhlasem zúčastněné osoby nebo osob, pokud jsou považovány za schopné takový souhlas poskytnout.
- ❖ Sem patří tzv. „patologická sexuální agresivita“

SOUHRN A ZÁVĚR

- ❖ Parafilie je důležitým, ale nikoliv jediným faktorem podkládajícím sexuální násilí
- ❖ Důležité jsou i osobnostní vlohы a postoje, vývojové vlivy apod
- ❖ Role situačních a dezinhibujících faktorů
- ❖ Nová klasifikace ruší mnohé tradiční diagnostické kategorie
- ❖ „patologická sexuální agresivita neexistuje“
- ❖ Pro forenzní hodnocení rizika sexuálního násilí potřebujeme účinnější nástroje, než prosté klinické hodnocení
- ❖ Na sexuálním násilí se podílí více faktorů, z nichž některé jsou ovlivnitelné více a některé méně